

Sygn. akt I UK 312/15

POSTANOWIENIE

Dnia 7 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania W. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Tomaszowie
Mazowieckim o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 7 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z dnia 3 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 713/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z 3 marca 2015 r. oddalił apelację wnioskodawcy W. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 10 kwietnia 2014 r. oddalającego odwołania od decyzji z 18 kwietnia 2013 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Tomaszowie Mazowieckim odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury oraz decyzji z 6 marca 2014 r. ponownie odmawiającej przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury i anulującej decyzję z 18 kwietnia 2013 r.

Wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył w całości, zarzucając naruszenie art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w

szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz pkt. 3 działu VIII Wykazu A załącznika do tego rozporządzenia.

Zdaniem pełnomocnika skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ Sąd Apelacyjny w sposób lakoniczny odniósł się do zarzutów apelacji, przytaczając jedną tezę z orzecznictwa Sądu Najwyższego bez gruntownej analizy innych orzeczeń, w konsekwencji czego doszło do wydania wyroku, który narusza konstytucyjne zasady równości wobec prawa. Do naruszenia art. 2 i 32 Konstytucji doszło poprzez odmienne potraktowanie jego osoby w porównaniu z wieloma znanymi przypadkami zaliczenia przez organy rentowe oraz sądy pracy w charakterze traktorzysty jako pracy w szczególnych warunkach. W ocenie skarżącego zróżnicowanie pracy traktorzysty wykonującego różne skomplikowane prace o charakterze transportowym i pomocniczym, w tym prace polowe wymagające oprócz kierowania traktorem, także obsługi urządzeń ciągnionych przez traktor, z kierowcami traktorów wykonujących tylko prace ściśle transportowe jest nieuzasadnione prawnie i faktycznie. Konstytucyjną zasadę równego traktowania narusza stanowisko, że praca na takim samym sprzęcie i przy podobnych pracach, czasem nawet o znacznie większej uciążliwości może być nie zaliczana do pracy w warunkach szczególnych, tylko dlatego, że jest wykonywana nie w przedsiębiorstwie należącym do działu (branży), w której to stanowisko zostało wpisane w Wykazie.

Ponadto, przyjęcie skargi do rozpoznania ma uzasadniać potrzeba wykładni przepisów prawnych składających się na Wykaz A stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Skarżący wskazał, że istnieją orzeczenia przychylające się do stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2013 r., I UK 172/13, ale jednocześnie, że są inne orzeczenia, które zaliczały pracę w warunkach szczególnych kierowcom ciągników zatrudnionym w rolnictwie (wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z 24 czerwca 2013 r., V U 423/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 10 września 2014 r., III AUa 2441/13; wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu, IV U 751/10). Stwierdzając, że trafnym jest zaliczenie pracy kierowcy ciągnika do pracy w warunkach

szczególnych, podkreślił, że ciągniki są pojazdami, ale i maszynami, oraz, iż są środkami transportu w przedsiębiorstwach nie tylko transportowych. Ponadto, że podział Wykazu A na branże nie jest wyczerpujący, nie wynika ze zdefiniowanego prawnie podziału, a stwierdzenie Sądu, że jest to świadomy zamysł ustawodawcy pozostaje w sprzeczności z niektórymi zapisami w tym wykazie (np. kierowcy kombajnów czy pojazdów gąsiennicowych umieszczeni w dziale transport i łączność).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości prawne lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3), lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Jeżeli okoliczności te nie zachodzą, Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c., uprawniony jest do wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zdaniem skarżącego skarga kasacyjna zasługuje na przyjęcie ze względu na jej oczywistą zasadność oraz potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W przypadku powoływania się na szczególną podstawę przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, od skarżącego wymaga się samodzielnego, odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa, które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania (por. postanowienie SN z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13, LEX nr 1644551). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie spełnia tych warunków. Podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku stanowią następujące ustalenia: wnioskodawca wykonywał w większości prace polowe, a także w okresach zatrudnienia jako kierownik filii i działu naprawczego wykonywał jeszcze inne czynności; zakres wykonywanych przez niego usług transportowych był

niewielki, w konsekwencji w spornych okresach nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymienionej w wykazach stanowiących załącznik do ww. rozporządzenia Rady Ministrów. Należy podkreślić, że ustalenia te wiążą na etapie przedsądu przy ocenie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. postanowienie SN z 4 lutego 2014 r., II UK 458/13). Skarżący zarzut naruszenia art. 2 i art. 32 Konstytucji oraz zasady równego traktowania sformułował bez analizy i porównania okoliczności faktycznych stanowiących podstawę wydania zaskarżonego wyroku oraz bliżej niesprecyzowanych we wniosku „wielu znanych przypadków zaliczenia przez organy rentowe oraz sądy pracy w charakterze traktorzysty jako pracy w szczególnych warunkach”. Bez takiej pogłębionej analizy niemożliwym jest stwierdzenie, że analizowane sytuacje są podobne i w efekcie, że powinny być traktowane tak samo. Tym samym skarżący nie wykazał, że doszło do naruszenia zasady równego traktowania, a tym bardziej do oczywistego naruszenia tej zasady.

Odnosnie drugiej przesłanki wskazanej we wniosku, to jest potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, skarżący powinien określić przepisy wymagające wykładni oraz wykazać poważne wątpliwości interpretacyjne związane z ich stosowaniem wraz z podaniem orzeczniczego źródła tych rozbieżności, przy czym chodzi tu o rozbieżności w wykładni, a nie stosowaniu prawa (por. postanowienie SN z 20 lutego 2014 r., III SK 63/13, LEX nr 1455742); skarżący powinien wykazać, że niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane we wniosku rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które powinien przytoczyć (por. postanowienie SN z 13 stycznia 2015 r., V CSK 353/14, LEX nr 1628961, oraz powołane tam orzeczenia). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej nie spełnia tych warunków. Skarżący stwierdza, że „istnieją orzeczenia, które zaliczały pracę w warunkach szczególnych kierowcom ciągników zatrudnionym w rolnictwie”. Zakładając, że chodziło o orzeczenia, w których okres pracy jako kierowcy ciągnika w rolnictwie zaliczono do pracy w szczególnych warunkach, skarżący nie wykazał, że różne, jego zdaniem, rozstrzygnięcia są skutkiem zastosowania przez sądy odmiennej wykładni tych samych przepisów prawa, a nie wynikają z odmiennych okoliczności faktycznych, jakie stanowiły podstawę wydania tych orzeczeń. Uwzględniając powyższe, skarżący nie wykazał, że istnieją

rozbieżności w orzecznictwie sądów uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący nie wykazał również, że w orzecznictwie sądów istnieją poważne wątpliwości co do znaczenia, jakie należy przypisywać podziałowi prac w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyodrębnienie poszczególnych prac. Przeciwnie, w orzecznictwie utrwalonym jest stanowisko, że nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień tego rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym (por. wyroki SN z 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638; z 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z 14 marca 2013 r., I UK 547/12, OSNP 2014 nr 1, poz. 11; z 3 grudnia 2013 r., I UK 172/13, LEX nr 1467147; z 13 sierpnia 2015 r. II UK 298/14, LEX nr 1797093). Wskazuje się, że usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, ponieważ należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione, w konsekwencji konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki (por. wyrok SN z 13 sierpnia 2015 r., II UK 298/14 oraz powołane tam orzeczenia).

Uwzględniając powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.